

Projector del "Cine Avenida"

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Carrer Joan Baptista Espadaler núm. 6
Emplaçament A la planta sota teulada de l'edifici de la Cooperativa en un altell al damunt de l'antiga sala de ball i cinema, avui sala multicultural
Alçada: 567,7

Coordenades:

Latitud: 42.099873805201
Longitud: 2.2217435849452
UTM Est (X): 435647
UTM Nord (Y): 4661158

Classificació

Número de fitxa 08237 - 89
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1961
Autoria de l'element: WESTARC HISPANIA

Estat de conservació Regular

Notes de conservació: La màquina es troba parada des del darrer moment que es va decidir de tancar el cinema als anys, 60. La cambra on es troba situada que correspon amb l'altell encara hi ha la petita finestra des de la qual el projector transmetia la pel·lícula i el film a la pantalla de la sala dels espectadors. A més encara hi ha els instruments per controlar el voltatge de l'aparell així com caixes de bobines de les pel·lícules. L'espai resta tancat al públic. Caldria reparar-la i posar-la en funcionament i si més no evitar que es malmeti.

Protecció Física
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Restringit

Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Sant Quirze de Besora5614425DG3651S0001UR
Autoria de la fitxa	Pere Cascante Torrella
Data de registre de la fitxa:	dt., 25/07/2023 - 00:21

Descripció

A la planta sota coberta del cos principal de l'edifici de la cooperativa i accessible mitjançant una petita escala que arrenca des del primer pis s'arriba a l'altell des del qual es projectaven els films del desaparegut "Cine Avenida". es tracta d'un espai on encara hi ha la cambra del projector encarat a la sala o cinema, avui sala multicultural i emprada per a l'entrenament i tornejos de tennis taula i amb les bobines encara carregades i amb un film a l'interior. La màquina de la casa "Westarc hispània" projectava pel·lícules de 35 mil·límetres i model Standard 57 amb el rectificador elèctric. A banda del projector hi ha un "passador de pel·lícules" per reparar, tallar o enganxar els trossos trencats i un armari encara amb bobines que contenen diversos films. A banda hi ha els instruments de rectificació de la corrent amb els instruments de control i la caixa dels fusibles. En conjunt la sala conserva tots els elements complets de l'antiga sala de projecció del cinema "Avenida".

Observacions:

El conjunt encara que estigui fora d'ús conserva tots els elements de l'antiga sala de projecció (màquina i projector, films, aparell rectificador, aparell per reparar els films...) i fins hi tot la finestreta que donava a la sala dels espectadors i on hi havia la pantalla. Correspon a una interessant peça de museu que valdria la pena de tenir en compte, reparar i poder tornar a posar en funcionament.

Història

La cooperativa "Unió d'amics de Sant Quirze" va néixer a principi del segle XX en el marc de les agrupacions sindicals i les lluites obreres de principi de segle XX motivades per l'explotació laboral de les fàbriques i la lluita contra la burgesia. En aquest marc van aparèixer agrupacions sindicals com el cas d'una petita secció de la UGT que va promoure vagues tant a Sant Quirze com a Montesquiu per a les protestes de les jornades laborals de 76 i 78 hores setmanals a banda de l'explotació de les dones i els nens. Segons Serrallonga (Serrallonga ob. cit. p-108) aquesta vaga va tenir especial incidència a Manlleu. En el cas de Sant Quirze els obrers estan afiliats a la Federació de Treballadors de la Regió Espanyola, a la Unión Manufacturera, a les tres classes de Vapor i alguns a la UGT, totes eles de caire sindicalista. No obstant hi ha un petit grup de visió anarquista que es vincularà a la Unión Obrera de Montesquiu i que creixerà amb força ja que participen al congrés obrer de Barcelona celebrat el 1888. També col·laboren en les vagues de 1889 a Ripoll contra els fabricants Badia i Miolau que es solidaritzen entre ells i hi envien diners. Ara bé mentre que a la comarca funcionen les agrupacions socialistes destacant les de Manlleu, Torelló o Roda de Ter, en el cas de Sant Quirze tarda en aparèixer una associació amb veu pròpia que actuarà en contra el parer de les autoritats municipals i que es denominarà *Centro familiar de San Quirico de Besora* (Serrallonga, ob. cit 109) amb seu a la Fonda del Ter situada a la zona dels quatre cantons o eixample nou. Aquesta associació recollirà socis majors de 20 anys i actuarà de forma clandestina i esquenes del govern municipal representat pel governador civil. Entre les activitats organitzades hi destacariem el cinema, sales de ball i altres activitats lúdico culturals. Ara bé el govern municipal sempre reàci a la seva aparició i després de diversos intents rep autorització per al seu tancament per part del govern civil " *De conformidad a lo dispuesto en el artículo 3 de la Ley 30 de junio de 1887, dando cuenta a los tribunales de la infracción*

de la misma" Ara bé tot i així el maig del mateix any es reconeix mitjançant una nova carta del govern civil l'autorització de fer ball els diumenges i també altres jocs legals que figuraven en els seus estatuts. Tot i així la cooperativa Unió Sanquizenca deïcada a la venda de productes de primera necessitat entre altres tasques va néixer el 1898 tot i que Serrallonga opina que existia i funcionava clandestinament des de feia anys ja que actuava com a tal. Va esdevenir un símbol de la resistència obrera i actuava també com a economat.

Anys més tard i en concret el 1931 la cooperativa unió d'amics demana permís a les autoritats locals municipals i governatives per instal·lar un forn de pa a la cooperativa a fi de facilitar i estalviar el preu d'aquest producte per als cooperativistes. Tot i així el govern municipal denega aquest permís ja que *"el nuevo horno que pretende instalar la cooperativa perjudicaria a los panaderos de la población"*. Tot i així aquest forn seria erigit fins l'arribada del primer ajuntament republicà autoritza la instal·lació d'un forn de cocció per part d'una casa italiana (OFF. G. TIBILLETTI. MILANO) nom al que surt gravat a la porta de la boca del forn per abastir la cooperativa. Possiblement la instal·lació d'aquest element seria la causa de la construcció i allargament de l'edifici inicial a la part de ponent i amb una tècnica i estil completament diferent. (ASQB. "Històric". Expedient de construcció d'un forn de pa a la cooperativa. D'aquest forn es va encunyar una moneda que funcionava clandestinament a la pesseta i que servia per intercanviar els productes, en aquest cas el pa. Hem trobat encara en alguna casa de subhastes exemplars d'aquesta mateixa moneda.

Cal esmentar també que l'any 1961 es va inaugurar "la sala d'espectacles i balls de la cooperativa unió de amigos, i també un cinema anomenat Avenida. D'aquest cinema en tenim documentació al llibre redactat per Joaquim Roca Vilageliu on esmenta que va tenir una durada de deu anys segons un dels seus principals artífex Àngel Carbonell i Arderiu. Segons Arderiu es van projectar pel·lícules com ara *"el kargo y calido verano"* de Martin Ritt amb Paul Newman com a actor i *"La pradera sin ley"* de King Vidor i amb actors de nom com ara Kirk Douglas. Altre pel·lícules projectades van ser *"Marcado por el odio"* de Robert Wise, *Susan Slade*, un film eròtic censurat pel franquisme. Altres films eren *El árbol ahorcado*, *La esclava libre*, *A 23 pasos de Baker Street* de Van Johnson, *Constino el grande* Amb cornel wilde, *Kansas busca a un asesino....* Segons esmenta el preu de Platea eren 2,00 ptas i el general 0,90 cts. (ROCA i VILAGELIU; ob cit. p.34)

La cooperativa va funcionar de forma paral·lela al govern municipal fins a la fi de la guerra civil on les mesures del racionament i de la postguerra dificultaren l'obtenció de les matèries primeres i els productes de primera necessitat en que s'abastien. Va ser en aquest moment quan es van clausurar la major part de les activitats culturals i de joc i només va funcionar de forma molt irrisòria l'economat Els darrers socis van cedir l'edifici l'any 2002 després de tancar per no *"poder competir amb les grans superfícies"* el quals en va passar a ser el propietari i inicià diversos tràmits per a rehabilitar-lo.

Així doncs l'any 2009 i gràcies al denominat "Pla Zapatero" es va poder rehabilitar la planta primera per a destinar-hi un "Esplai", espai recreatiu i l'antiga sala de ball com a sala polivalent i també un centre de dia. També es va instal·lar un ascensor i es van construir uns serveis. Queda pendent d'obrar la planta semi soterrani i també la part del sota teulada.

Bibliografia

ROCA VILAGELIU JOQUIM: 2004. Joaquim Roca Vilageliu, un cinèfil empedreït. "Cine Avenida. Sant Quirze de Besora"

SERRALLONGA URQUIDI, JOAN; 1998. Sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat. Eumo Editorial.

AMSQ. "Històric". Expedient de construcció d'un forn de pa a la Cooperativa

<https://ca.wiki.org>. categoria. edificis de Sant Quirze de Besotra. La ccoperativa unió d'amics

